

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

Nr

1

Kurier Szachowy

Luty 2014 • WOLUMIN 1

W pierwszym numerze m.in.:

- Na wrocławskim podwórku
- Prasa z dawnych lat
- I Olimpiada - Londyn 1927
- Grand Prix Polonii Wrocław
- Polacy i Polki grają w szachy
- Praktyka szachowa
- Mistrzostwa świata kobiet

Magnus Carlsen
XVI Mistrzem Świata

+ Olimpijski debiut Carlsena

W BIEŻĄCYM NUMERZE KURIERA SZACHOWEGO:

□ Od Redakcji.....	3
□ Magnus Carlsen XVI mistrzem świata !!!	4
□ Magnus Carlsen i jego olimpijski debiut	5
□ Na wrocławskim podwórku... ..	6
□ Historia Olimpiad Szachowych	9
□ Prasa z dawnych lat.....	11
□ Praktyka szachowa	12
□ Galeria unikalnych zdjęć.....	13
□ Panie grają w szachy.....	14
□ Polacy i Polki grają w szachy... ..	15
□ Z kart historii - Mistrzostwa świata kobiet 1949 – 1950	16
□ Olimpiady Szachowe	23

□ Zapraszamy do współpracy!

Jeśli masz coś ciekawego do powiedzenia albo chcesz spopularyzować szachy ze swojego regionu napisz do nas, a my chętnie Twój artykuł opublikujemy. Jeśli chcesz zachęcić do udziału w organizowanym przez Ciebie turnieju – napisz, a my zamieścimy anons w Kurierze Szachowym. Oczywiście bezpłatnie!

□ Okładka:

XXXVII Olimpiada Szachowa w Turynie 2006, 16-letni Magnus Carlsen przed kolejnym meczem.

□ Rozwiązanie zagadki ze strony 10:

Nastąpiło 1.Sd6!! i czarne poddały się. Skoczek na d6 jest nietykalny z powodu 2.We8 Hg8 3.Hd4. Poza tym grozi 2.Hd5 a w przypadku odejścia skoczka, np. 1...Sf6 nastąpi 2.Sf7 Hf7 3.Hd8

□ Wydawca:

comrel@comrel.pl
www.comrel.pl

(c) Wszelkie prawa zastrzeżone dla Comrel. Powielanie całości lub części artykułów zawartych w Kurierze Szachowym bez zgody Wydawnictwa jest zakazane!

□ Redaktor naczelny:

Krzysztof Puszczewicz

□ Strona internetowa Kuriera Szachowego:

<http://szachy.comrel.pl/>

□ Kontakt z czytelnikami:

kurier@comrel.pl

Wiele jest czasopism szachowych na rynku polskim i zagranicznym. Jeśli zamierzenia Redakcji powiodą się, to niniejszy periodyk nie będzie do nich podobny. Będzie łączył aktualne wydarzenia szachowe we Wrocławiu oraz przypominał najpiękniejsze chwile w historii szachów począwszy od roku 1927, a skończywszy na czasach współczesnych. **Będziemy czynić starania, aby materiały były unikatowe, to znaczy nie spotykane w żadnych innych periodykach.** Na dzień dzisiejszy Kurier Szachowy będzie bezpłatny i kierowany do tych, którzy nie tylko lubią szlifować swoją formę szachową, ale zwyczajnie poczytać o szachach.

Zamieszczane partie będą oznaczane numeracją ciągłą, która będzie kontynuowana w kolejnych wydaniach Kuriera Szachowego. W pierwszym numerze publikujemy 16 unikatowych partii.

Zdecydowaliśmy się wydawać broszurę w formie cyfrowej. Na początku Kurier będzie publikowany tylko w **formacie PDF**, gdyż jest to obecnie najbardziej popularny i dostępny standard dokumentów elektronicznych.

Nie zapominamy naturalnie o innych elektronicznych technologiach - ePUB, MOBI czy interaktywnych magazynach. Jednak rozpoczynając tę inicjatywę, chcielibyśmy świadomie skoncentrować się na najbardziej wartościowym elemencie Kuriera – jego treści. Jeśli pomysł na nowe czasopismo zostanie przyjęty z przychylnością i zainteresowaniem czytelników, będziemy dynamicznie rozwijać jego formę i stronę wizualną.

Kurier Szachowy można pobierać bezpłatnie z dedykowanej strony internetowej: <http://szachy.comrel.pl>

Krzysztof Puszczewicz

▣ MAGNUS CARLSEN XVI MISTRZEM ŚWIATA !!!

Światowa prasa szachowa żyje meczem Carlsen – Anand, w którym prawie 23-letni młodzian z Norwegii pokonał sławnego Hindusa w meczu, w którym nie przegrał żadnej partii. My nie chcąc powielać znanych faktów skupimy się na tych raczej niepamiętanych.

Carlsen zadebiutował na XXXVI Olimpiadzie Szachowej w Calvii w 2004 roku. Miał dopiero 14 lat, ale już wówczas silny arcymistrz Simen Agdestein, mający wówczas ranking wyższy od niego, ustąpił norweskiemu juniorowi pierwszą szachownicę. Norweski młodzik przyjechał do Hiszpanii dopiero na dziesiątą rundę i poszło mu średnio. Wygrał z Ibrajewem (Kazachstan), potem zremisował z Grekiem Kotroniasem, pokonał Hamdanowa z Tadżykistanu, następnie przyszedł remis z Külaotsem (Estonia), a rozgrywki zakończył porażką z Oniszczukiem (USA). Publikujemy dość unikalne zdjęcie młodego mistrza świata podczas Olimpiady w Calvii w 2004.

Fot. Magnus Carlsen– Calvia 2004

▣ MAGNUS CARLSEN I JEGO OLIMPIJSKI DEBIUT

1.Obrona Nimzowitscha [E38] XXXVI Olimpiada Szachowa, Calvia 2004

GM Carlsen (Norwegia) 2581 – IM Ibrajew (Kazachstan) 2476

1.d4 Sf6 2.c4 e6 3.Sc3 Gb4 4.Hc2 c5 5.dc5 Gc5 6.Sf3 Hb6 7.e3 Hc7 8.b3 b6 9.Gb2 Gb7 10.Sb5 Hd8 11.0-0-0 0-0 12.Sg5 We8 13.h4 e5 14.Sd6 Gd6 15.Wd6 h6 16.Hf5 Sc6 17.Wf6 i czarne poddały się.

2.Debiut Barczy [A07] XXXVI Olimpiada Szachowa, Calvia 2004

IM Hamdamow (Tadżykistan) 2150 – GM Carlsen (Norwegia) 2581

1.g3 d5 2.Gg2 e5 3.d3 Sc6 4.Sf3 Sf6 5.0-0 Ge7 6.e4 de4 7.de4 Hd1 8.Wd1 Gg4 9.We1 0-0-0 10.h3 Ge6 11.c3 Sd7 12.Sg5 Gc4 13.b4 f6 14.Sd2 Gg8 15.Sgf3 Sb6 16.a4 a5 17.b5 Sb8 18.Gf1 S8d7 19.c4 Gb4 20.Ga3 Ga3 21.Wa3 Sc5 22.Wc1 Ge6 23.Sb3 Sb3 24.Wb3 Sd7 25.Wb2 Sc5 26.Sd2 Wd4 27.Sb3 Sb3 28.Wb3 We4 29.b6 c6 30.Wd3 Wd8 31.Wd8 Kd8 32.Wd1 Wd4 33.Wd4 ed4 34.f4 c5 35.Gd3 h6 36.h4 Kd7 37.Ge4 Gc4 38.Gb7 d3 39.Kf2 d2 40.Gf3 Gb3 i białe poddały się.

3.Obrona Nimzowitscha [E55] XXXVI Olimpiada Szachowa, Calvia 2004

GM Oniszczyk (USA) 2653 – GM Carlsen (Norwegia) 2581

1.d4 Sf6 2.c4 e6 3.Sc3 Gb4 4.e3 0-0 5.Gd3 d5 6.Sf3 c5 7.0-0 dc4 8.Gc4 Sbd7 9.He2 b6 10.Wd1 cd4 11.ed4 Gc3 12.bc3 Hc7 13.Gd2 Gb7 14.Gd3 Wfe8 15.We1 Wad8 16.Se5 Se5 17.He5 He5 18.We5 Wc8 19.Wc1 Wed8 20.We1 Wd5 21.a4 Se8 22.Wb1 Gc6 23.Wb4 Sd6 24.Wa1 Gd7 25.f3 h6 26.Ge1 e5 27.Ga6 We8 28.Gg3 ed4 29.Wd4 Wd4 30.cd4 Sf5 31.Gf2 Se3 32.a5 Sc2 33.Wc1 Sb4 34.Wc7 Sa6 35.Wd7 Wc8 36.g4 ba5 37.Wa7 Sb4 38.Wa5 Wc1 39.Kg2 Wd1 40.Wb5 Sd3 41.Gg3 Sc1 42.d5 Se2 43.Kf2 Sg3 44.Kg3 Kf8 45.h4 g6 46.Kf4 f6 47.h5 Kf7 48.Wb7 Kg8 49.Ke4 gh5 50.gh5 Kf8 51.Wh7 We1 52.Kf5 Kg8 53.Wd7 Wf1 54.f4 Kf8 55.d6 Ke8 56.Wh7 Wd1 57.Ke6 i czarne poddały się.

▣ NA WROCŁAWSKIM PODWÓRKU...

III Liga Dolnośląska 2013/2014

W dniach 20 października 2013 r. – 16 marca 2014 r. odbywa się Dolnośląska Liga Szachowa. Po sześciu rundach stan tabeli jest następujący:

I	II	III	IV
1.	MUKS MDK ŚRÓDMIEŚCIE WROCŁAW	10	19
2.	WOK WAŁBRZYCH	10	17
3.	UKS GIECEK RADKÓW	9	19,5
4.	WKSz GANT WROCŁAW	9	17,5
5.	WKSz WOŁÓW	8	16
6.	UKS DEBIUT PRZEDWOJÓW	6	15,5
7.	MKS POGOŃ OLEŚNICA	5	15
8.	MUKS MDK FABRYCZNA WROCŁAW	5	13,5
9.	MGLKS PARNAS OŁAWA	4	12,5
10.	LZS MEWA GOLISZÓW	3	13
11.	KSz POLANICA ZDRÓJ	2	12
12.	GLKS GONIEC ŻARÓW	1	9,5

I – pozycja w tabeli

II – nazwa klubu

III – punkty meczowe (wygrana 2 p., remis 1 p., porażka 0 p.)

IV – „małe” punkty (wygrana partia 1 p., remis ½ p., przegrana 0 p.)

Oto przykłady zmagania ligowych.

4. Atak królewsko – indyjski [A08]

III Liga Dolnośląska 2013/2014

Runda 1, 20 października 2013

Wieczorek (Fabryczna) 1885 – Szczepaniak (Hetman) 2018

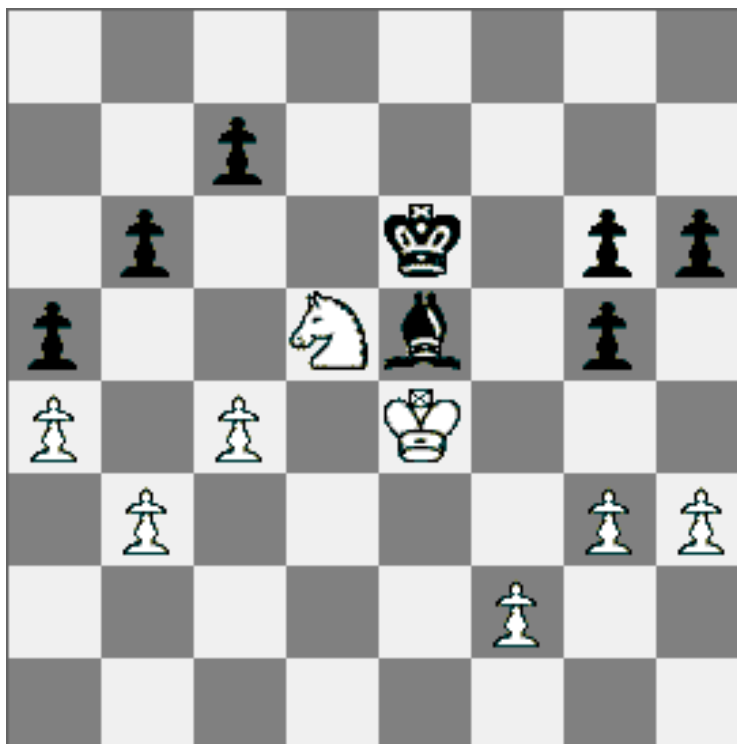
1.Sf3 d5 2.g3 Sf6 3.Gg2 g6 4.0–0 Gg7 5.d3 0–0 6.c3 c5 7.Gf4 Sc6 8.Hc1?! (Już ten ruch oddaje przewagę czarnym! Naturalne i dobre było 8.Sa3! Gf5 9.Hb3 Hd7 10.Wad1 Sh5 11.Gd2 Wac8 z równą grą) 8...We8! (Doskonale wyczucie pozycji!) 9.h4? (Błąd debiutowy! Po 9.c4 lub 9.Ge3 białym byłoby łatwiej) 9...e5! (Czarne osiągnęły strategicznie wygraną pozycję) 10.Gg5 Hd6 11.Gf6 Hf6 12.Sfd2? (12.Sbd2) 12...Gg4! 13.We1 Wad8 14.Sb3 Hd6 (Dokładniejsze było 14...b6. Warto było też rozpatrzyć kontynuację 14...c4!) 15.Sa3

Ge6 16.c4 Sd4? (Ten ruch wypuszcza przewagę. Poprawne było 16...d4!)
17.Sd4 ed4 18.Hd2 dc4 19.Sc4 He7 20.Wac1 b6 21.Hf4 h5? (Teraz pozycja wyrównuje się. Zapewniało pewną przewagę 21...Hf8!) **22.b3 Kh7 23.Wc2 Gf5 24.Hd2 Gh6 25.Hd1 Hd7 26.Sd2 We7** (Czarne mają niewielką przewagę, ale białe znalazły się w silnym niedoczasy, co zadecydowało o wyniku partii)
27.Se4 Kg7 28.Hb1 Hb5 29.Hb2 a5 30.Wc4 Ge6 31.Wc2? (31.Wa4!)
31...Gd5! 32.Hb1? (32.Sd2) **32...Hc6! 33.Gf3 Wde8** (Jeszcze lepsze było 33...f5! oraz 33...He6) **34.Kf1??** (Niedoczasowy rozstrzygający błąd. Po 34.Hb2 białe broniłyby się dłużej, ale pozycja ich byłaby na granicy przegranej)
34...f5! 35.Sd2 Gd2 i białe poddały się. Zawodnik Hetmana Wrocław doskonale wykorzystał niedoczas przeciwnika!

5.Pozycja z partii
III Liga Dolnośląska 2013/2014
Runda 6, 12 stycznia 2014

Sernecki (Śródmieście) 1686 – Bienias (Hetman) 1850

Pozycja jest idealnie równa, co podkreśliłby ruch **39...Gd6**. Była to ostatnia partia meczu, w którym prowadzili zaledwie jednym punktem szachiści Hetmana Wrocław. Jednakże w partii nastąpiło **39...Kd6??** i po **40.Sc7!** czarne zostały bez piona. Warto zwrócić uwagę na precyzję realizacji przewagi przez młodego juniora ze „Śródmieścia” Wrocław. Dla wielu może to być świetna szkoła rozgrywania końcówek. Cofnijmy się do pozycji z diagramu i zobaczmy finał partii:

39... Kd6?? 40.Sc7! Gb2 41.Sd5 Kc5 42.Kd3 Gg7 43.Se7! Kb4 44.Kc2 Kc5 45.Sg6 Kd4 46.Se7 (Lub 46.f4!) 46...Ke4 47.Sd5 (Druga droga do wygranej, to 47.c5! z następnym 48.Sc6) 47...Kf3 (Silniejsze było 47...Gd4, ale nie ratowało partii) 48.Sb6 Gd4 49.Sd7 Gf2 50.c5 (50.b4!) 50...Gg3 51.b4! Ke4 (Jedyne...) 52.ba5! Kd5 53.a6 Kc6 54.Kd3! h5 55.Ke4 Kc7 56.Kf5 g4 57.hg4 hg4 (Silniejsze było, ale niczego nie zmieniało w aspekcie wyniku partii 57...h4) 58.Kg4 Gf2 59.Kf5 Gg3 60.Ke6 Kc6 61.Se5!! Kc7 62.a7! Kb7 63.c6 Ka7 64.c7 i czarne poddały się, a ekipa „Śródmieścia” ocaliła punkt meczowy!

Grand Prix Polonii Wrocław

Tradycyjny „piątkowy” turniej szachów szybkich, organizowany przez **Klub Szachowy „Polonia” Wrocław**, począwszy od edycji 2014 roku przeszedł „rewolucyjne” zmiany. Oto najważniejsze z nich:

1. Każdy z turniejów będzie zgłaszany do FIDE
2. Tempo gry, to 12 minut na partię, przy czym po każdym posunięciu następuje dodatek w postaci trzech sekund (poprzednio 15 minut na całą partię)
3. Urozmaicono rodzaj i listę nagród
4. Juniorzy opłacają niższe wpisowe niż seniorzy
5. Radykalnie zmieniono zasady punktacji na takie, w których każdy uczestnik „coś” otrzymuje.

Zmiany, naszym zdaniem są zdecydowanie udane i zwiększą atrakcyjność tego tradycyjnego turnieju. Pamiętajmy, że są one zwykle silnie obsadzone i dlatego dostarczają wielu pozytywnych emocji.

Podajemy wyniki pierwszego turnieju aktualnej edycji Grand Prix

Pierwszy turniej cyklu: 10 stycznia 2014, godzina 17,00 – 21,20:

1. I++ Przemysław Piotrowski	2013 – 6 p. z 7 partii
2. IM Łukasz Butkiewicz	2432 – 5,5 p.
3. IM Kamil Stachowiak	2449 – 5,5 p.
4. k Filip Dowgird	2154 – 5 p.
5. k Krzysztof Puszczewicz	2060 – 4,5 p.
6. k+ Marcin Stępień	2150 – 4 p.
7. FM Ryszard Grossmann	2150 – 4 p.
8. Wk Dominika Hermanowicz	2074 – 4 p.

Startowało 25 zawodników.

▣ HISTORIA OLIMPIAD SZACHOWYCH

I Olimpiada Szachowa Londyn 1927

Pierwszą Olimpiadę rozegrano w dniach 18 – 30 lipca 1927 roku. Za głównego faworyta uchodził zespół węgierski. W drugiej kolejności wymieniano Czechosłowację, Niemcy, Austrię, Anglię i Jugosławię (mimo braku Vidmara!).

Ilość zespołów była niewielka, zatem oczywiste było zastosowanie systemu „każdy z każdym”. **Wynik losowania ustalił następujące numery startowe:** 1. Argentyna, 2. Belgia, 3. Szwecja, 4. Niemcy, 5. Szwajcaria, 6. Finlandia, 7. Holandia, 8. Węgry, 9. Jugosławia, 10. Francja, 11. Austria, 12. Anglia, 13. Włochy, 14. Dania, 15. Czechosłowacja i 16. Hiszpania.

Na Olimpiadzie w Londynie, i jeszcze dwóch następnych, zawodnicy mogli grać na dowolnej szachownicy! Zespół niemiecki, był jedyny (!), grający niezmiennie w kolejności Tarrasch – Mieses – Carls – Wagner.

18 lipca 1927 roku, o godzinie 14,30 rozpoczęła się I runda!

Dokładny opis zmagañ, runda po rundzie, galerię zdjęć, najciekawsze wydarzenia i ciekawostki dotyczące tej Olimpiady znajdziemy w monografii "Pierwsza Olimpiada Szachowa – Londyn 1927" - więcej szczegółów pod adresem <http://chess.comrel.pl>.

Końcowe rezultaty:

1.	WĘGRY	40,0
2.	DANIA	38,5
3.	ANGLIA	36,5
4.	HOLANDIA	35,0
5.	CZECHOSŁOWACJA	34,5
6.	AUSTRIA	34,0
7.	NIEMCY	34,0
8.	SZWAJCARIA	32,0
9.	JUGOSŁAWIA	30,0
10.	WŁOCHY	28,5
11.	SZWECJA	28,0
12.	ARGENTYNA	27,0
13.	FRANCJA	24,5
14.	BELGIA	21,5
15.	FINLANDIA	21,5
16.	HISZPANIA	14,5

Z londyńskich zmagania zamieszczamy kilka partii:

6.Obrona Bogoljubowa [E11] I Olimpiada Szachowa, Londyn 1927

Grünfeld (Austria) – Euwe (Holandia)

1.d4 Sf6 2.Sf3 e6 3.c4 Gb4 4.Gd2 He7 5.g3 0–0 6.Gg2 Gd2 7.Sbd2 d6 8.0–0 e5 9.e4 Gg4 10.d5 Hd7 11.Hb3 b6 12.c5 Se8 13.c6 Hc8 14.Sh4 a5 15.f3 Gh3 16.f4 Sa6 17.Hc3 ef4 18.gf4 Gg2 19.Sf5 Kh8 20.Kg2 Sc5 21.Sg3 Sf6 22.Wae1 Hg4 23.h3 Hg6 24.Hf3 Wfe8 25.Kh2 Sg8 26.Wg1 Hf6 27.e5 Hg6 28.Sge4 Hh6 29.Sg5 We7 30.e6 fe6 31.de6 Wf8 32.Sf7 Wff7 33.ef7 Wf7 34.Wgf1 Se6 35.Hg4 Sf4 36.We8 g5 37.Sf3 Wg7 38.Sg5 Hg6 39.Hf4 He8 40.Sf7 Wf7 41.Hf7 He5 42.Kh1 He4 43.Hf3 Hf3 44.Wf3 Kg7 45.Kg2 Sf6 46.Kg3 Kf7 47.Kf4 Ke6 48.We3 Kd5 49.Kf5 Kd4 50.We7 Sd5 51.Wh7 Kc5 52.h4 Kc6 53.h5 b5 54.h6 i czarne poddały się. I – II nagroda za „najlepszą partię”! Jedyna porażka Euwego!

7.Partia hiszpańska [C77] I Olimpiada Szachowa, Londyn 1927

Norman-Hansen (Dania) – Michel (Szwajcaria)

1.e4 e5 2.Sf3 Sc6 3.Gb5 a6 4.Ga4 Sf6 5.Sc3 d6 6.d4 Gd7 7.d5 Se7 8.Gd7 Hd7 9.0–0 h6 10.Hd3 g5 11.Se2 Sh5 12.c4 Sg6 13.Kh1 Gg7 14.Wb1 0–0 15.Sg3 Hg4 16.Sh5 Hh5 17.Gd2 Sf4 18.Gf4 gf4 19.Sd2 f5 20.f3 Gf6 21.ef5 Gh4 22.Se4 Hf5 23.Wfd1 Ge7 24.b4 b6 25.c5 dc5 26.bc5 bc5 27.Hc4 Gd6 28.Wb7 Wfb8 29.Sc5 Wb7 30.Sb7 Hd7 31.Hc6 Hc6 32.dc6 Kf8 33.Sd6 Wd8 34.h4 a5 35.h5 cd6 36.c7 Wc8 37.Wd6 Wc7 38.Wh6 Wc2 39.We6 Wa2 40.We5 Wa4 41.Wg5 i czarne poddały się. Jedyna porażka Michela w Londynie!

8.Obrona Bogoljubowa [E11] I Olimpiada Szachowa, Londyn 1927

Palau (Argentyna) – Kalabar (Jugosławia)

1.d4 Sf6 2.c4 e6 3.Sf3 Gb4 4.Gd2 Ke7?? 5.Gb4 i w tym miejscu, Kalabar, który spóźnił się na rundę i był bardziej zajęty wypełnianiem blankietu zapisu partii niż patrzeniem na szachownicę zagrał jeszcze 5...Kb4 i usłyszawszy śmiech kibiców spojrzał na szachownicę i natychmiast poddał się! Najkrótsza partia Olimpiady, której przebieg przez wiele lat, w formie anegdoty, był ku radości kibiców barwnie opowiadany!

▣ PRASA Z DAWNYCH LAT...

Jak dowiadujemy się z „Tidskrift För Schack” (numer 2, rok 1930) w **Karlsbad, w roku 1929** został rozegrany silny turniej. Oto jego wyniki:

1. Nimzowitsch	Dania	15 p. z 21 partii
2. Capablanca	Kuba	14,5
3. Spielmann	Austria	14,5
4. Rubinstein	Polska	13,5
5. Becker	Austria	12,0
6. Vidmar	Jugosławia	12,0
7. Euwe	Holandia	12,0
8. Bogoljubow	Niemcy	11,5
9. Grünfeld	Austria	11,0
10. Canal	Włochy	10,5
11. Matisons	Łotwa	10,5
12. Tartakower	Polska	10,0
13. Maroczy	Węgry	10,0
14. Colle	Belgia	10,0
15. Treybal	Czechosłowacja	10,0
16. Sämisch	Niemcy	9,5
17. Yates	Anglia	9,5
18. Johner	Szwajcaria	9,0
19. Marshall	USA	9,0
20. Gilg	Czechosłowacja	8,0
21. Thomas	Anglia	6,0
22. Menchik Vera	Anglia	3,0

Na miejscu 22 (grano każdy z każdym!) **uplasowała się** mistrzyni świata **Vera Menchik**, jedyna w okresie międzywojennym kobieta walcząca na równi z mężczyznami! Wszyscy uczestnicy turnieju, z pominięciem Nimzowitscha, aktywnie uczestniczyli w Olimpiadach Szachowych!

Poniżej zamieszczamy ciekawą, dotychczas nie publikowaną, partię z tego turnieju, z oceną posunięć dokonaną przez najsilniejszego wówczas szachistę szwedzkiego (obok Stahlberga) Gösta Stoltza.

9.Obrona sycylijska [B25] Karlsbad 1929

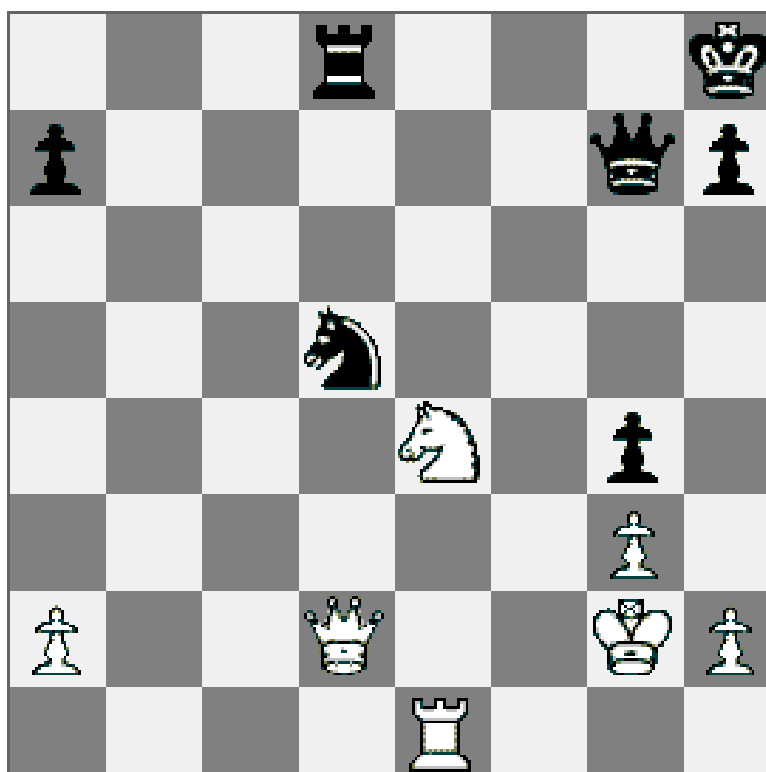
Matisons (Łotwa) – Vera Menchik (Anglia)

1.e4 c5 2.Sc3 Sc6 3.g3 Sf6 4.Sge2 g6 5.Gg2 Gg7 6.0–0 d6 7.d3 Gd7
8.Sd5 0–0 9.c3 Wc8 10.Se3 Hb6? 11.f4 e6 12.h3 Se7 13.g4 Kh8 14.Sg3 Hc7
15.g5 Sfg8! 16.h4 f5 17.h5 Wf7? *(Poprawne było 17...gh5! i po 18.Sh5 Ge8!)*
18.ef5! ef5 19.h6 Gf8 20.c4! Sc6 21.b4! Sge7 22.Gb2 Kg8 23.b5 Sd8 24.Hd2
Se6 25.Se2 d5 26.Sd5 Sd5 27.Gd5 We7 28.Wae1 Kf7 29.Sc1 Hb6 30.Sb3 Ke8
31.Gf6 Wf7 32.Ge6 Ge6 33.We6 i czarne poddały się.

▣ PRAKTYKA SZACHOWA

10.Pozycja z partii Tallin 1977

Poutiainen (Finlandia) – Kierner (ZSRR)

W partii białe zagrały 1.Sg5 (z groźbą 2.Se6), na co nastąpiło 1...Hb7 2.Hd4? Sf6 i białe zostały bez hetmana. Jak Ty zagrałbyś zamiast 1.Sg5?

(Rozwiązanie wewnątrz numeru)

▣ GALERIA UNIKALNYCH ZDJĘĆ

**Fot. Gideon Stahlberg – arcymistrz szwedzki
(zdjęcie ze stycznia 1930 roku)**

Gideon Stahlberg był w Szwecji absolutnym „numerem 1”! Zadebiutował na II Olimpiadzie Szachowej w Hadze w dalekim 1928 roku. Potem niezmiennie walczył w barwach Szwecji, zawsze na pierwszej szachownicy (!) aż do roku 1964, czyli do XVI Olimpiady w Tel Awiwie (Izrael). W roku 1967 pojechał na sławny i silny tradycyjny turniej w Leningradzie (aktualna nazwa Petersburg). Podczas losowania nieoczekiwanie zmarł na atak serca...

▣ PANIE GRAJĄ W SZACHY....

*Zamieszczamy, jako pierwsi **nieznane partie kobiet** rozegrane w turniejach w latach pięćdziesiątych ubiegłego wieku! Partii nie publikowano, bowiem panie grały wówczas dość słabo i „podstawki” były na porządku dziennym!*

*Nasz wybór dotyczy jednak **partii wartościowych!***

11.Obrona holenderska [A95]

Kobiece mistrzostwa Niemieckiej Republiki Demokratycznej 1953

Keller-Herrmann– Imkamp

1.d4 f5 2.g3 Sf6 3.Gg2 e6 4.Sf3 Ge7 5.0–0 0–0 6.c4 d5 7.Sc3 c6 8.b3 Gd7 9.Gb2 Ge8 10.Hc2 Sbd7 11.e3 Wc8 12.Wfd1 Gh5 13.Se2 Gd6 14.Sf4 Gf7 15.Wac1 We8 16.Se5 Hc7 17.Sf7 Kf7 18.He2 Hd8 19.Sd3 g6 20.Se5 Kg7 21.f3 Hc7 22.Sd3 Hb8 23.e4 fe4 24.fe4 Gc7 25.e5 Sg8 26.Gh3 We7 27.Ga3 Wee8 28.Sf4 dc4 29.Se6 Kh8 30.Sc7 Hc7 31.bc4 Wcd8 32.Wf1 b6 33.Wf7 c5 34.Wd7 Wd7 35.Gd7 Hd7 36.d5 Sh6 37.Gb2 Kg8 38.e6 Hd6 39.Ge5 We6 40.de6 He6 41.We1 i czarne poddały się. Edith Keller-Herrmann należała wówczas do ścisłej czołówki światowej i była najlepszą szachistką Niemiec Wschodnich.

12.Obrona dwóch skoczków [C58]

Kobiece mistrzostwa Węgier 1953

Kertesz – Górská

1.e4 e5 2.Sf3 Sc6 3.Gc4 Sf6 4.Sg5 d5 5.ed5 Sa5 6.Gb5 c6 7.dc6 bc6 8.Hf3 Wb8 9.Gc6 Sc6 10.Hc6 Sd7 11.Sf3 Wb6 12.He4 Gb7 13.He2 e4 14.0–0 Ge7 15.Se1 0–0 16.d3 ed3 17.Sd3 Gd6 18.Sc3 We8 19.Hd1 Hc7 20.f4 Hc6 21.Hf3 Hc4 22.Hh3 Sc5 23.Ge3 Sd3 24.cd3 We3 25.He3 Wb2 26.He8 Gf8 27.Hf8 Kf8 28.dc4 Wg2 29.Kh1 Wc2 30.Kg1 Wg2 31.Kh1 Wc2 32.Sd5 Wc4 33.Wfd1 Wc5 34.Kg1 Gd5 35.a4 Gc6 36.Kf2 Wc2 37.Kg3 Wc3 38.Kf2 a5 39.Wd4 Ke7 40.We1 Kf6 41.We5 i białe wygrały. Eva Kertesz, a potem Eva Karakas, to węgierska szachistka numer 1 „tamtych” lat. Możemy ją zobaczyć m.in. na Olimpiadzie w Splicie, gdzie grała na pierwszej szachownicy.

▣ POLACY I POLKI GRAJĄ W SZACHY...

*Publikujemy, zapewne również jako pierwsi, **nieznane partie szachistów oraz szachistek polskich** rozegrane w turniejach w latach pięćdziesiątych ubiegłego wieku! Wybieramy tylko „białe kruki”, czyli zapisy partii z reguły nigdzie nie osiągalne!*

13.Obrona sycylijska [B26] Kobiece mistrzostwa Polski 1953

Litmanowicz – Hołuj

1.e4 c5 2.Sc3 Sc6 3.g3 g6 4.Gg2 Gg7 5.d3 e6 6.Ge3 d6 7.Sge2 Sd4 8.0–0 Se7 9.Kh1 Wb8 10.Hd2 Se2 11.He2 b5 12.Sd1 Gd7 13.c3 a5 14.a3 a4 15.Wb1 b4 16.cb4 cb4 17.Hc2 0–0 18.ab4 Wb4 19.f4 Hb8 20.d4 Gd4 21.Gd4 Wd4 22.Sc3 Wc8 23.Hf2 Wb4 24.Hc2 d5 25.Hd2 d4 26.Sa2 Wbc4 27.Wfc1 Hb3 28.Wc4 Wc4 29.Sc1 Hc2 30.Hc2 Wc2 31.Gf1 Gc6 32.Gd3 Wd2 33.Kg1 f5 34.ef5 ef5 35.Gf1 Sd5 36.Gc4 Kg7 37.Gd5 Gd5 38.b3 Wd1 39.Kf2 ab3 40.Ke2 Wh1 41.Kd2 Wh2 i białe poddały się.

Mirosława Litmanowicz i Krystyna Hołuj (Radzikowska) w latach pięćdziesiątych i sześćdziesiątych były najsilniejszymi szachistkami polskimi. Między nimi, a pozostałymi wytworzyła się ogromna „przepaść” i dlatego przez wspomniany okres były głównym trzonem polskiej reprezentacji olimpijskiej.

14.Partia hiszpańska [C81] Mistrzostwa Polski 1953

Łuczynowicz – Szymański

1.e4 e5 2.Sf3 Sc6 3.Gb5 a6 4.Ga4 Sf6 5.0–0 Se4 6.d4 b5 7.Gb3 d5 8.de5 Ge6 9.He2 Gc5 10.Ge3 He7 11.Wd1 Wd8 12.Sbd2 Ge3 13.He3 Sc5 14.Sd4 Sd4 15.Hd4 0–0 16.a4 c6 17.h3 Gf5 18.ab5 ab5 19.We1 Wa8 20.Hf4 Gg6 21.Sf3 Se6 22.He3 Hb7 23.c3 c5 24.Hd2 c4 25.Gc2 Gc2 26.Hc2 b4 27.Wab1 Sc5 28.Wbd1 Sd3 29.Wd3 cd3 30.Hd3 Wa2 31.We2 g6 32.Sd4 Wfa8 33.f4 Wa1 34.Kh2 Wf1 35.f5 Waa1 36.f6 Hc8 37.He3 h5 38.Hg5 Kh7 39.e6 Hc7 40.We5 He5 41.He5 h4 42.g3 Wf2 i mat!

▣ Z KART HISTORII - MISTRZOSTWA ŚWIATA KOBIET 1949 - 1950

Fakty nieznane...

Odcinek 1 (K. Puszczewicz)

Mistrzyni świata Vera Menchik wraz z matką i siostrą (także szachistką) zginęła w czasie bombardowania Londynu w 1944 roku i panie nie miały swojej królowej. Dlatego, z inicjatywy FIDE, po zarejestrowaniu Związku Radzieckiego jako członka Światowej Federacji Szachowej, zorganizowano w Moskwie na przełomie 1949 i 1950 roku turniej, który miał wyłonić nową mistrzynię świata.

**Otwarcie mistrzostw świata kobiet
(fot. Jabłonowski, 29 XII 1949 r.)**

Otwarcie kobiecych mistrzostw świata odbyło się wieczorem 19 grudnia 1949 roku w ogromnej sali Domu Armii Czerwonej (zdjęcie). Goście przybywali na długo przed oficjalnym rozpoczęciem turnieju. Wśród nich byli przedstawiciele sportowych organizacji, wielbiciele szachów z całego świata, ówczesne wielkie autorytety w dziedzinie szachów jak Smysłow, Lewenfiisz czy Lienthal (węgierski olimpijczyk, który osiadł na stałe w ZSRR). W oczy rzucała się duża ilość pań interesujących się szachami, co w omawianych czasach było rzadkością.

Stopniowo wypełniała się sala. U góry na podwyższeniu estradowym widniały emblematy przedstawiające wieże szachowe ma tle szachownicy. Wokół umieszczono flagi dwunastu krajów, które reprezentowały najlepiej na świecie grające panie. Na najważniejszych miejscach zasiedli m.in. A. H. Apołoinow, przedstawiciel Komitetu Kultury Fizycznej i Sportu przy Radzie Ministrów (!) ZSRR, przedstawiciele Komitetu w osobach Postnikowa i Romanowa, mistrz świata w kategorii mężczyzn Michał Botwinnik i inni. Witane brawami, na estradzie stopniowo pojawiały się bohaterki zmagania o kobiecą koronę. Wchodziły w kolejności: mistrzyni ZSRR 1945, mieszkanka Leningradu (dzisiaj Petersburg) Walentyna **Bielowa**, najsilniejsza włoska szachistka Klarysa **Benini**, mistrzyni ZSRR z lat 1947 i 1948, mieszkanka Moskwy, Elizabeta **Bykowa**, mistrzyni Polski Róża **Hermanowa**, mistrzyni USA z lat 1944 i 1948 Gizela **Gresser**, czterokrotna mistrzyni Czechosłowacji Nina **Hruškova – Belska**, najsilniejsza szachistka Francji Chantal **Chaude de Silans**, mistrzyni USA z lat 1942, 1946 i 1948 Maya **Karff**, młoda przedstawicielka Niemieckiej Republiki Demokratycznej Edith **Keller**, mistrzyni Danii Ingrid **Larsen**, najsilniejsza szachistka Kuby Maria Teresa **Mora** (z powodu małej ilości Kubanek grających w szachy – mistrzostw kraju nie organizowano), wielokrotna mistrzyni ZSRR i aktualna mistrzyni kraju, mieszkanka Moskwy, Olga **Rubcowa**, czołowa szachistka Leningradu Ludmiła **Rudenko**, najsilniejsza przedstawiciela Anglii Eileen **Tranmer** i czołowa zawodniczka holenderska Fenny **Heemskerk**. Trzykrotna mistrzyni Węgier Józsa **Langos** nie dotarła na czas, ale już jej pociąg zbliżał się do Moskwy.

Uroczystego otwarcia mistrzostw świata kobiet dokonał Postnikow i rozpoczął się piękny koncert Centralnej Orkiestry ZSRR (takie były czasy!).

Główna sędzina Wiera Ciudowa zapoznała wszystkich z regulaminem rozgrywek i przeprowadziła **losowanie**, które dało wyniki:

1. Benini (Włochy)
2. Hermanowa (Polska)
3. Chaude de Silans (Francja)
4. Gresser (USA)
5. Bykowa (ZSRR)
6. Keller (NRD)
7. Heemskerk (Holandia)

8. Larsen (Dania)
9. Langos (Węgry)
10. Karff (USA)
11. Bielowa (ZSRR)
12. Tranmer (Anglia)
13. Rudenko (ZSRR)
14. Rubcowa (ZSRR)
15. Hruškova – Belska (Czechosłowacja)
16. Mora (Kuba)

Na zakończenie ceremonii otwarcia tego wyjątkowego turnieju głos zabrał Postnikow: Dzisiaj otwieramy turniej o mistrzostwo świata w szachach w kategorii kobiet. Przeprowadzenie tego turnieju Międzynarodowa Federacja Szachowa powierzyła swojemu nowemu członkowi, Związkowi Radzieckiemu. Celem uczestnictwa przybyły najsilniejsze szachistki świata z **Wielkiej Brytanii, Niemieckiej Republiki Demokratycznej, Holandii, Danii, Włoch, Kuby, Polski, USA, Francji i Czechosłowacji**. W drodze do Moskwy jest przedstawicielka **Węgier**. Szachistki tych krajów będą walczyć o zaszczytny tytuł mistrzyni świata! Miliony rosyjskich wielbicieli szachów, a także społeczność całego świata będzie z ogromnym zainteresowaniem śledzić przebieg walki w tym turnieju najsilniejszych!

Po złożeniu życzeń sukcesów, rozległy się burzliwe oklaski, po których głos zabrał znany szachista Ragozin (dzisiaj mamy wariant Ragozina w gambicie hetmańskim polegający na debiutowej wędrownicy czarnego gońca na pole „b4”). Ragozin przypomniał historię meczów o kobiecą koronę:

1927 r. – w turnieju z udziałem 12 zawodniczek pierwsze miejsce i tytuł królowej szachów wywalczyła utalentowana czeska szachistka Vera Menchik.

Kolejne mistrzostwa rozegrano w latach **1930, 1931, 1933, 1935, 1937** i wreszcie siódmy w Buenos Aires w **1939** roku. Nieustannie we wszystkich tych turniejach wygrywała Vera Menchik (później jako obywatelka Anglii).

Dopiero w 1948 roku, z inicjatywy Sowieckiej Organizacji Szachowej, XIX Kongres FIDE postanowił wznowić turnieje o mistrzostwo świata kobiet.

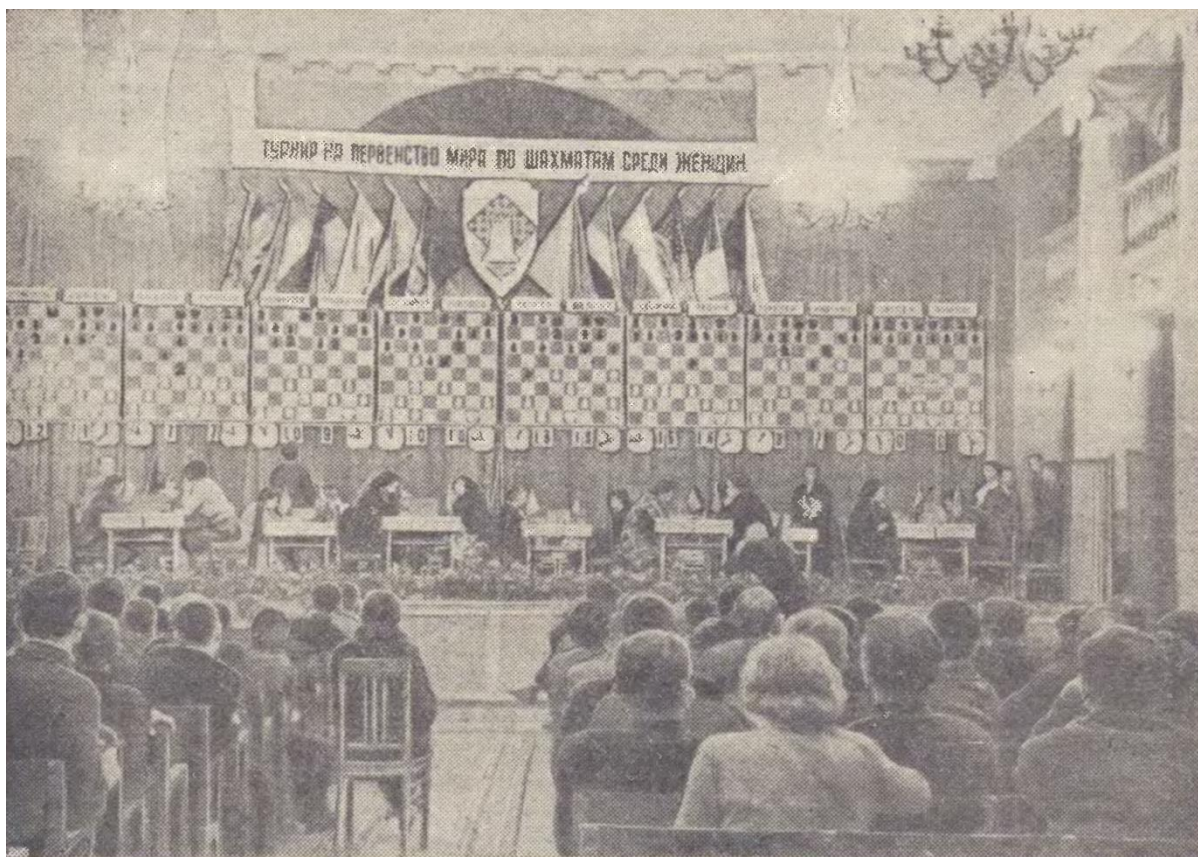
Po raz pierwszy w tego rodzaju rozgrywkach uczestniczą sowieckie szachistki!

Następnie głos zabrali N. Błukiet, M. Botwinnik i Kisłowa, ale ich wystąpienia nie wniosły już niczego nowego.

Poniżej publikujemy dwie najciekawsze partie tej fazy rozgrywek. Komplet partii pierwszej rundy opublikujemy w następnym numerze.

Runda 1 – 20 grudnia 1949 r.

Trwa pierwsza runda (fot. Jabłonowski)

Wyniki I rundy:

1.	Benini	0 : 1	Mora
2.	Hermanowa	$\frac{1}{2} : \frac{1}{2}$	Hruškova – Belska
3.	Chaude de Silans	$\frac{1}{2} : \frac{1}{2}$	Rubcowa
4.	Gresser	1 : 0	Rudenko
5.	Bykowa	1 : 0	Tranmer
6.	Keller	0 : 1	Bielowa
7.	Heemskerk	$\frac{1}{2} : \frac{1}{2}$	Karff
8.	Larsen	przełożona	Langos

Stan po I rundzie:

1 – 4	Mora, Gresser, Bykowa i Bielowa	1
5 – 10	Hermanowa, Hruškova – Belska, Chaude de Silans, Rubcowa, Heemskerk i Karff	0,5
11 – 16	Benini, Rudenko, Tranmer, Keller, Larsen (1) i Langos (1)	0

Przebieg I rundy opisuje główna sędzina Wiera Ciudowa.

Żeńskie mistrzostwa świata otwarto w sali koncertowej Domu Armii Czerwonej udekorowanej flagami 12 państw. Dokładnie o godzinie 17,30, 20 grudnia zostały uruchomione zegary. **Rozpoczęła się pierwsza runda.**

Toczy się siedem partii. Węgierska szachistka Jozsa Langos jeszcze nie przyjechała i jej partia z Larsen została przełożona.

Jako pierwsza zakończyła się **partia Benini – Mora**. W gambicie hetmańskim czarne nieudanie przeprowadziły królewskiego skoczka na „b6”, a potem osłabiły pozycję wysuniętych pionów „e” i „f”. Figury białych zdobyły centrum i linię „c”. Jednakże wtargnięcie białej wieży na siódmą linię i zaraz potem zagranie wieżą na „c1” okazało się błędne. Za pomocą prostej kombinacji Mora postawiła białe przed wyborem straty hetmana lub dostania mata. Po 23. posunięciu Benini poddała się.

Jako druga zakończyła się **partia Keller – Bielowa**. W złożonym wariantcie gambitu hetmańskiego, Bielowej (czarne) udało się wyrównać grę. W efekcie silnego nacisku białych, atakujących króla przeciwniczki, czarne musiały oddać piona. Nastąpił wzajemny silny niedoczas, w którym Bielowa wykazała zimną krew i zbudowała siatkę matową! Pod koniec partii Keller nie wytrzymała napięcia walki i niepoprawnie poświęciła wieżę. W 41. posunięciu Bielowa osiągnęła zwycięstwo.

Ostro przebiegała partia **Chaude de Silans – Rubcowa**. Białe poświęciły piona i wyprzedziły czarne w rozwoju figur. Rubcowa odparła pierwszy atak, a kiedy białe przeprowadziły kombinację związaną z ofiarą wieży, nieoczekiwanym kontruderzeniem (Gg4) wygrała jakoś i piona. Jednakże dwa gońce i przewaga piona na hetmańskim skrzydle dały białym możliwość walki o remis. Chaude de Silans twardo broniła się i forsowała remis wiecznym szachem.

Pięknie rozegrano zamknięty wariant obrony sycylijskiej w partii **Bykowa – Tranmer**. Pozycja czarnych do dwudziestego posunięcia była bardzo ścieśniona i ich figury mogły poruszać się jedynie po siódmej i ósmej linii. Do dyspozycji białych była natomiast cała szachownica. Partia została odłożona w wyraźnie lepszej pozycji dla białych i w dniu dogrywki Tranmer poddała się w 48. posunięciu.

W rzadkim wariantcie partii hiszpańskiej z ruchem 3...Gc5, w partii **Gresser – Rudenko** powstała bardzo złożona pozycja, w której czarne zdołały zorganizować atak na królewskim skrzydle. Ale w dalszym etapie gry Rudenko prowadziła atak niedokładnie, straciła kilka temp, co doprowadziło do pogorszenia pozycji. Czarne straciły piona oraz jakoś i w dniu dogrywek poddały się.

W partii Hermanowa – Hruškova-Belska czarne w obronie królewsko-indyjskiej straciły ważne tempo i otrzymały gorszą pozycję. W dalszej walce białe, co prawda przedwcześnie, rozpoczęły atak na królewskim skrzydle, ale i tak z pełnym powodzeniem. Partia została odłożona w pozycji, w której Hermanowa miała przewagę piona. Ale w dniu dogrywek grała końcówkę niedokładnie i partia zakończyła się remisem.

W atmosferze pełnej napięcia przebiegała partia **Heemskerck – Karff**. W gambicie hetmańskim Karff otrzymała ścieśnioną pozycję ze słabym pionem na linii „c”. Nieoczekiwanie ruchem e6 – e5 czarne dostały silną kontrgrę. Białe wygrały piona, ale ich goniec został wykluczony z gry. Równocześnie skoczek czarnych zajął silną pozycję na „c4”. Położenie białych stało się ciężkie. W niedoczasie Karff przeoczyła silną kontynuację obronną przeciwniczki i została zmuszona do przejścia do tylko trochę lepszej końcówki. W dniu dogrywek partia zakończyła się remisem.

15.Obrona sycylijska [B25]

Mistrzostwa świata kobiet, Moskwa 1949 – 1950

Bykowa – Tranmer

1.e4 c5 2.Sc3 Sc6 3.g3 g6 4.Gg2 Gg7 5.d3 d6 6.Sge2 Gd7 7.Ge3 Sd4 8.h3 Hc8 9.Hd2 Wb8 10.g4 b5 11.Sg3 b4 12.Sd1 Gc6 13.c3 bc3 14.bc3 Sb5 15.f4 e5? (*Przyczyna dalszych kłopotów czarnych. Poprawne było 15...Sa3!*)

16.f5! Sf6 17.g5 Sd7 18.0–0 Sb6 19.Hf2 Hd7 20.a4! Sc7 21.a5 Sc8 22.c4 Sa6 23.Hd2?! (*Zaczął się obustronny niedoczas! Po 23.Gf3 z następnym 24.Gg4 białe miałyby wygraną pozycję*) 23...Gf8 24.f6 Wb3 25.Sc3 Hc7 26.Wfb1 Wb1 27.Sb1 Sb4 28.Sc3 a6 29.Sge2 Hd8 30.Sg3 h6 31.Sd5 Gd5 32.ed5 Sa7 33.Kh2 hg5 34.Gg5 Hc8 35.Gf1 Hg4 36.Se4 Hf3 37.Hg2 Hg2 38.Kg2 Kd7 39.Ge2 Gh6 40.Kg3 Gg5 41.Sg5 (*Niedoczas skończył się. Białe mają wygraną pozycję*) 41...Kc7 42.Wb1 Kd7 43.Gg4 Kc7 44.Sf7 Wf8 45.Ge6 Sc8 46.Wd1 Sc2 47.Wb1 Sb4 48.Wb3 i czarne poddały się. Po zakończeniu partii Tranmer wyja-

śniła, że zobaczyła iż po 48...Sc2 mogło nastąpić 49.Gc8! Wc8 (Jeśli 49...Wf7, to 50.Wb7) 50.Wb6 i białe wygrywają.

Trwa partia Bykowa (po prawej) – Tranmer (fot. Jabłonowski)

16.Gambit hetmański [D45]

Mistrzostwa świata kobiet, Moskwa 1949 – 1950

Chalde de Silans – Rubcowa

1.d4 Sf6 2.c4 e6 3.Sc3 d5 4.Sf3 c6 5.e3 a6 6.c5 Sbd7 7.Gd3 Hc7 8.0–0 e5 9.de5 Se5 10.Se5 He5 11.e4 de4 12.Se4 Se4 13.Ge4 Ge6 14.Hf3 Hc5 15.Ge3 Hd6 16.Gf4 Hd7 17.Wfd1 Hc8 18.Wac1 Ge7 19.Wc6 bc6 20.Gc6 Kf8 21.Ga8 Gg4 22.Wc1 Hc1 23.Gc1 Gf3 24.Gf3 Gf6 25.b3 g6 26.Kf1 Kg7 27.Ke2 Wc8 28.Kd1 Gd4 29.Ge3 Ge5 30.g3 f5 31.Ge2 Wd8 32.Kc2 Wd6 33.Gc4 h6 34.f4 Gf6 35.b4 g5 36.Kb3 g4 37.Kc2 h5 38.a4 h4 39.Gc5 Wc6 40.Gd5 Wc7 41.Kd3 a5 42.Kc4 ab4 43.Kb4 h3 44.Kb5 Gc3 45.Gb6 Wd7 46.Kc6 We7 47.a5 Ga5 48.Ga5 We2 49.Kd6 Wh2 50.Gc3 Kg6 51.Ke7 We2 52.Kf8 Wc2 53.Gf7 Kh7 54.Gg8 i remis.

Ciąg dalszy nastąpi

OLIMPIADY SZACHOWE

Od 2011 roku dostępna jest stale wzbogacana seria: **Wielka Księga Olimpiad Szachowych**, które zawierają często nieosiągalne zdjęcia, partie i opowieści z tych wyjątkowych imprez szachowych. Autor prowadzi narrację każdej Olimpiady tak, aby czytelnik miał poczucie współuczestniczenia w tych imprezach mimo, że od ich zakończenia często minęło wiele lat.

Dotychczas ukazały się 4 olimpiady męskie i jedna kobieca:

I Olimpiada	II Olimpiada	III Olimpiada	IV Olimpiada	I Kobięca Olimpiada
Londyn 1927	Haga 1928	Hamburg 1930	Praga 1931	Emmen 1957

Dalsze olimpiady są systematycznie opracowywane i wydawane zgodnie z ich chronologiczną kolejnością. Bliższe informacje: <http://szachy.comrel.pl>

*Pierwsza
na świecie,
kompletna
kronika
Olimpiad
Szachowych!*

WIELKA KSIĘGA
OLIMPIAD SZACHOWYCH

ŚWIAT POGRAŻONY W BITWIE KRÓLÓW

szachy.comrel.pl

I Olimpiada
Szachowa -
Londyn
1927

II Olimpiada
Szachowa -
Haga 1928

III Olimpiada
Szachowa -
Hamburg
1930

